

آسیب‌شناسی روابط پنهانی دختر و پسر

رابطه‌ی عاطفی

واقعیت‌ها، بایسته‌ها

محمد بی‌باک

سرشناسه	بی‌باک محمد ۱۲۰۱
عنوان و نام پدیدآور	رابطه‌ی عاطفی و رفعت‌یابی، بایب‌ها : آسیب‌شناسی روابط پنهانی / محمد بی‌باک.
مشخصات نشر	اصفهان: یار مانا، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	۱۴۴ ص.: جدول، نمود
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۷۶۸-۶۹-۳
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتاب حاضر قبلاً تحت عنوان «قلب‌های تابه‌تا: سیر شروع و سرانجام روابط دختر و پسر» توسط انتشارات آموخته در سال ۱۳۹۲ منتشر شده است.
یادداشت	کتابنامه: ص. [۱۳۹] ۱۴۴-.
عنوان دیگر	آسیب‌شناسی روابط پنهانی.
زبان عنوان	قلب‌های تابه‌تا: سیر شروع و سرانجام روابط دختر و پسر.
موضوع	روابط زن و مرد
موضوع	Man-woman relationships :
موضوع	نوجوانان و جوانان -- وضع اجتماعی
موضوع	Youth -- Social conditions :
موضوع	نوجوانان -- روان‌شناسی
موضوع	Adolescent psychology :
رده بندی کنگره	۱۳۹۶ ق ۱۸۹۷۴ پ ۱/ HQA۸۰
رده بندی دیویی	۳۰۶/۷
شماره کتابشناسی ملی	۴۴۱۰۰۳۹ :

انتشارات یار مانا

ترمیز صفهان، خیابان مشتاق دوم، خیابان مهرآباد، کوی ۱۹، پلاک ۴۶

کد پستی: ۸۱۵۸۹۳۸۱۳۱

تلفن: ۰۲۱-۳۲۶۱۶۳۶ | ارتباط مستقیم: ۰۹۱۳۴۰۱۰۴۰۰

www.yaremana.ir

رابطه ی عاطفی

آسیب شناسی رابطه پنهانی دختر و پسر

محمد علی دانی

مدیر تولید عرهاد فره زنده

آماده سازی: انتشارات یار مانا

صفحه آرایی: فرزانه سمیعی

نمونه خوانی: علی مشکینی

طراحی جلد: کوشا پارسا

لیتوگرافی: طلوع • چاپ: میخک • صحافی: سردار

چاپ اول: ۱۳۹۶ • شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه • قیمت: ۱۰۰۰ تومان

© حق چاپ: ۱۳۹۶، انتشارات آموخته

۳-۶۹-۷۷۶۸-۶۰۰-۹۷۸ شابک

ISBN: 978-600-7768-69-3

هر گونه استفاده از مطالب این کتاب اعم از بازنویسی، خلاصه سازی، نقل مطالب آموزشی، برداشت به صورت دستنویس، کپی، تکثیر و یا هر گونه چاپ سنتی و دیجیتال، استفاده به صورت کتاب الکترونیکی، لوح فشرده، قرارداد مطالب بر روی اینترنت و وبسایتها و یا هر گونه شبکه کامپیوتری دیگر و به طور کل هر گونه استفاده اشخاص حقیقی و حقوقی در جهت منافع مادی و معنوی خود، بدون اجازه ی کتبی ناشر ممنوع و بر اساس بنده ماده ی ۲۳ قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان و قوانین مربوط به جرایم رایانه ای کشور قابل پیگیری در محاکم قضایی است.

فهرست مطالب

۷	سخنی با خوانندگان
۹	پیشگفتار
۱۳	فصل اول: نوجوانی و آغاز رابطه
۳۷	فصل دوم: رابطه و یافته‌های آماری
۵۷	فصل سوم: سیر روابط دختر و پسر
۶۵	فصل چهارم: تأثیرات و پیامدهای رابطه
۹۱	فصل پنجم: رهیافتی به جلو
۱۴۱	منابع

سخنی با خوانندگان

سیاس به درگاه خالق عاشق که بندگان خود را مختار آفرید و زیبایی دوستی و عشق ورزیدن را در وجودش به ودیعه نهاد، تجربه کردن یکی از حقوق اساسی ما انسان‌هاست. به‌خصوص در حوزه‌هایی که قرار است تصمیمات اساسی بگیریم و در مقابل آن تصمیمات هم احساس مسؤولیت داشته باشیم. رفتارهای اجتماعی دوجانبه و چندجانبه بخشی از زندگی ما را تشکیل می‌دهد و از آن میان، روابط دوجانبه‌ای که رنگ عاطفی پیدا می‌کند، از تجربیات خاص زندگی ما محسوب می‌شود و نیروی زیادی از ما می‌گیرد. این تجربه اگر توأم با مدیریت، احساس مسؤولیت، آینده‌نگری و آگاهی باشد یا نباشد، در سرنوشت ما بار متفاوتی خواهد داشت. مطلبی که بارها همراه با احساسات عمیق مراجعان دریافت کرده‌ام. این دغدغه بود که نگارنده به پژوهشی در این زمینه اقدام نمود و در چاپ اول کتاب **قلب‌ها، تابه‌تا**، اطلاعات اولیه‌ی آن را به چاپ رساند.

نوشتار بیش‌روی شما محترم آساری و محتوایی پرشماره‌های بازاسخ و مصاحبه‌های انجام‌شده از ۲۵۶ مراجعه‌کننده این حوزه است که با استفاده از رویکرد پدیدارشناسانه و تجربه‌زیسته‌ی مراجعان بر سه طریق مصاحبه‌های کیفی و عمیق و چهره به چهره صورت گرفته است. لذا دقیقاً برآیند دیدگاه‌ها و تجارب فردی و بین فردی آنهاست. از این رو است که می‌توان از آنها به‌رود انشافاتی ناب و منبع دست اول استفاده کرد. امید است این رقعه در زمینه‌ی روابط دوجانبه و برادران توضیحات و پاسخ‌های علمی مناسبی را ارائه دهد.

محمد بی‌باک

بهار ۱۳۹۶

پیشگفتار

روابط انسان‌ها ابعادی چندگانه دارد، درست همان‌طور که انسان‌ها خودشان هم چندبعدی هستند. به علاوه ارتباطات در سنین مختلف، معانی و حوزه‌های متنوعی را در برمی‌گیرند. در ارتباطات هم هیجان مثبت و ذوق و شوق است و هم تردیدها و نگرانی‌ها، هم رشد است و هم تنزل، هم استرس هست و هم آرامش. هم شادی است و هم اندوه، و خلاصه ارتباط زاینده‌ی انسان است و خاصیت انسانی دارد.

از میان انواع روابط متعدد میان انسان‌ها، رابطه‌ی عاطفی با جنس مخالف، قصه‌ی دیگری است که هم حساس است و هم قابل تأمل. این موضوع از چند جهت اهمیت دارد: اول اینکه داشتن تمایل و احساس نسبت به جنس مخالف موضوعی تحولی است و یکی از جنبه‌های بلوغی رشد در دوران نوجوانی تلقی می‌شود. دوم، الزاماتی در جامعه برای زندگی اجتماعی و تحصیلی وجود دارد که داشتن این رابطه بخشی از زندگی واقعی و طبیعی تلقی می‌گردد. سوم، اظهار و بروز این رابطه‌ی عاطفی است که از نظر فرهنگی و ارزش‌های معنایی خاص و مشخصی دارد. و چهارم تأثیرات و پیامدهای مثبت و منفی متعدد، پس از مت‌ت‌ب است که هر انسان فکوری را به اندیشیدن و مذاقه‌ی بیشتر وای دارد.

نگارنده پس از رویارویی با موارد متعدد رابطه‌ی عاطفی در سنین مختلف و در سطوح متفاوت، بر آن شد تا یک کار پژوهشی میان‌رشته‌ای را انجام دهد. این پژوهش که در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ به مدت ۲۱ ماه طول کشید، به ۱۰ آزمون‌دنی که به‌منظور گرفتن مشاوره و یا شرکت در کارگاه‌های آموزشی مرحله‌ای کرده بودند، پس از مصاحبه‌ی اولیه، پرسشنامه‌ی بازپاسخ داده شد. افرادی که علاقه‌ی به شرکت در طرح نداشتند یا خود رابطه‌ی عاطفی را تجربه نکرده بودند، از ادامه‌ی کار حذف شدند و در نهایت ۲۵۶ نفر مورد آزمون قرار گرفتند.

این پژوهش در نوع خود کم‌نظیر است، زیرا به کشف سیر مراحل روابط دختر و پسر نایل آمد که تاکنون در منابع روان‌شناختی بدان پرداخته نشده است. نوشتار پیش روی شما با عنوان «رابطه‌ی عاطفی: واقعیت‌ها، بایسته‌ها»، علاوه بر داشتن پشتوانه‌ی تجربی، محصول حدود سه و نیم سال پژوهش و نیز واری‌رسی دستاوردها در کارگاه‌های روابط دختر و پسر است.

این کتاب مشتمل بر پنج فصل است. در فصل اول به روان‌شناسی بلوغ و نوجوانی به‌عنوان سرآغاز رابطه و ابعاد رشد و تحول آن دوران پرداخته می‌شود و نیز به زمینه‌هایی که بستر مناسب را برای ورود نوجوان به رابطه با جنس مخالف تسریع می‌کند، سپس به تعریف انواع رابطه‌های سالم، غیرسالم و عاشقانه پرداخته می‌شود و به خواننده این فرصت داده می‌شود تا در مورد اینکه رابطه‌ی عاطفی دختر و پسر از کدام نوع است، به قضاوت بپردازد.

در فصل دوم کتاب، اطلاعات جمعیت‌شناختی آزمودنی‌ها در قالب جداول مختلف مربوط به سن و جنس، تحصیلات، وضعیت شغلی، نحوه‌ی آشنایی و مدت آشنایی آورده شده است. سپس به انگیزه‌ها و چرایی‌های شکل‌گیری رابطه‌ی دختر و پسر و تفاوت‌های جنسی و فیزیکی که از این حیث میان دختر و پسر وجود دارد، به همراه جداول مربوطه پرداخته شده است و در آخر فصل عوامل زمینه‌ساز رابطه‌ی عاطفی که در این پژوهش به آنها اشاره شده، آورده شده است.

در فصل سوم به سیر شروع، تداوم و پایان روابط دختر و پسر همراه با علایم و نشانه‌های مرتبط یا همراه آن پرداخته می‌شود.

در فصل چهارم به تأثیرات ناشی از این روابط پرداخته و آنها را در سه بخش تأثیرات مثبت، پیامدهای فرهنگی - اجتماعی و آسیب‌های روان‌شناختی جمع‌بندی کرده است؛ به تأثیرات رابطه‌ی عاطفی بر ازدواج پرداخته و بیان می‌کنند که اگر این رابطه به ازدواج منجر بشود یا نشود چه می‌شود و نیز اطلاعات مربوط به ملاک‌های ازدواج از نگاه آزمودنی‌ها آورده شده است.

در فصل پنجم و آخر کتاب که با عنوان رهیافتی به جلو آورده شده است، ابتدا وضعیت مطلوب در روابط دختر و پسر شرح داده شده و سپس به مبانی گرایش به سمت جنس مخالف پرداخته شده و بیان شده است که چگونه با چهار موضوع که به‌صورت فطری در وجود ما قرار دارد، با مهارت‌ها و تدابیر لازم، کنار آمده و آنها را مدیریت کنیم: وجود غریزه‌ی جنسی، نیاز انسان به همدם، حس زیبایی‌دوستی و نیاز به محبت.

در بخش بعدی این فصل، نه نهاد و سازمان تأثیرگذار جهت حل یا مدیریت موضوع روابط دختر و پسر بیان شده و برای هر کدام هم راهکارهایی پیشنهاد شده است: خانواده، مهدکودک و آمادگی، دبستان، راهنمایی و دبیرستان، دانشگاه، صدا و سیما، فرهنگسراها، نخبگان و خواص جامعه و متولیان اشتغال.

در پایان استدعای مؤلف از صاحب‌نظران و دغدغه‌مندان جامعه این است که با دیدگاه‌ها و پیشنهادهای حکیمانه و دلسوزانه‌ی خود برای کیفیت‌بخشی هرچه بیشتر به این اثر، چهارهای بعدی محبت را تمام کنند. از همراهی همه‌ی عزیزانی که به‌عنوان مراجع یا شرکت‌کننده در کارگاه‌های روابط دختر و پسر صبورانه در تکمیل پرسشنامه‌ها و پاسخ به پرسش‌های مصاحبه همکاری کرده‌اند، صمیمانه تشکر می‌کنم. همچنین جا دارد از دایر استاری برادر گرانقدر دکتر رسول گلکار که با نکته‌سنجی‌های خود موجب اتقان بیشتر این اثر گردید، مراتب قدردانی خود را ابراز نمایم.